

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne izvešča o deležu in prazniku. — Inzerati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popusti po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Šesta obletnica narodno socialističnega režima:

Kaj bo danes povedal Hitler?

Drevi ob 20. bo govoril v Državnem zboru — Napoveduje, da bo preciziral nemške kolonialne zahteve in pojasnil stališče Nemčije glede Španije in glede italijanskih zahtev napram Franciji

BERLIN, 30. jan. br. Danes so se že na vse zgodaj pričele proslave šeste obletnice narodno socialističnega režima v Nemčiji. Po vseh večjih mestih so bile prirejene budnice. Dopoldne so bila zborovanja raznih strankinih organizacij, na katerih so govorili prvaki narodnih socialistov. Na velikem zborovanju berlinskega delavstva je govoril propagandni minister Göbbels. Največjo pozornost pa posvečajo seji državnega zbora, ki je sklicana za 20. uro. Sestal se bo zopet v Krollovi operi in bodo prvi prisostvovali tudi zastopniki iz bivše Avstrije in sudetskih pokrajin. Po konstituiranju državnega zbora bo povzel besedo kancelar Hitler, ki bo v dnevornem govoru podal pregled dosežanj uspehov svojega režima, nato pa bo, kakor napovedujejo, zavzel stališče

k vsem perečim mednarodnim problemom.

Po napovedih poučenih krogov bo Hitler zlasti poudaril in preciziral nemške kolonialne zahteve, zavzel stališče glede Španije in zagotovil Italiji vso podporo in pomoč za izpolnitev njenih zahtev napram Franciji.

Kar se tiče kolonij, bo Hitler postavil zahtevo, da se morajo Nemčiji vrniti vse njene nekdanje kolonije in na račun nemških dolgov v inozemstvu izplačati primerna odškodnina za vso dobo, ko so bile nemške kolonije v tuji eksploataciji.

Glede Španije se bo Hitler pridružil stališču Mussolinija, da bi pomenila sleherna podpora španskim republikancem casus belli za Italijo in Nemčijo.

Nemški listi obširno pišejo o sestanku državnega zbora in podčrtavajo nemško stališče v mednarodnih vprašanjih. »Frankfurter Zeitung« deli lekcije Angliji in Franciji zaradi njunega oboroževanja in piše med drugim:

Usoda Evrope je zaupana močnim osebnostim. Samo ena stvar je, ki bi mogla dovesti do propada, — to je poskus neizpolnitve pravičnih zahtev. Nemčija bo vedno podpirala italijanske pravice z isto odločnostjo, s kakršno je Mussolini neomejeno podprl upravičene zahteve Nemčije. Francozi morajo razumeti, da jim je treba nekaj tudi storiti in da to ni nemška zloba ali kakšno oddaljevanje od nemško-francoske izjave 5. decembra, če mi z vso odločnostjo poudarjamo stališče naših italijanskih prijateljev. Prepričani smo, da Francija ravna napačno, da celo zelo nevarno, če se okrepljena s soglasnostjo za obrambo pred nekim razkosanjem, na kar v ostalem niti nihče ne

miali, dela, kakor da se od nje nekaj zahteva, česar ni mogoče dati, če tudi pade zadnji vojak. Kdor razume ono izjavo od 6. decembra 1938, kot prvo etapo, in kdor hoče, da iz dobrega začetka naredi nekaj dovršenega, namreč sodelovanje in prijateljstvo ter mir, je tudi dolžan, da si prizadeva, da Francija ne bo zavzemala nekakega zapovedovalnega in v jedru popolnoma neplodnega in nerealnega stališča.

Kaj pričakujejo

V Londonu

LONDON, 30. jan. br. V londonskih političnih krogih z velikim zanimanjem pričakujejo izjave, ki jih bo podal nemški kancelar na nocojšnji seji državnega zbora. Ne dvomimo, da bo upošteval tudi resne besede, ki jih je naslovil na totalitarne države ministrski predsednik Chamberlain ter da bo moral zavzeti jasno stališče k vsem perečim problemom. Smatrajo za verjetno, da bo Hitlerju že v torko odgovoril Chamberlain v spodnji zbornici, ko se bo pričela debata o zunanjih politiki. Listi pišejo, da ima sedaj Hitler najlepšo priložnost, da dejansko pokaže svojo miroljubnost. Groženje je bilo že dovolj in izsiljevanja mora biti konec.

V Parizu

PARIZ, 30. jan. br. Morda malo kje drugod s toliko napetostjo pričakujejo nocojšnji govor Hitlerja, kakor v Parizu. Zavedajo se, da bo od stališča, ki ga bo zavzel Hitler v imenu Nemčije v mednarodnih vprašanjih, zlasti pa glede Španije in italijanskih zahtev na-

pram Franciji v veliki meri odvisen ves nadaljnji razvoj dogodkov. Lahko pa se tudi mirno reče, da Francija brez nervoznosti čaka izjav Hitlerja, ki bi utegnile morda še pred par meseci povzročiti vznemirjenje. Danes pa je Francija notranje konsolidirana in finančno okrepljena ter vojaško pripravljena tako, da je noben dogodek ne more več presenetiti. Temu primerno tudi z vso hladnokrvnostjo gledajo na Rim in Berlin.

V New Yorku

NEW YORK, 30. jan. Zedinjene države pričakujejo z nestrpnostjo današnji Hitlerjev govor. »New York Times« piše, da je Hitler v zadnjem letu dosegel sijajne rezultate, boljše kakor so vsi njegovi dosedajni uspehi. S priključitvijo Avstrije in sudetskih krajev je nemška vojaška sila postala močnejša, kar velja tudi za nemško narodno gospodarstvo. Brezposelnost delavcev je prenehala in narodni dohodek je danes znatno večji nego pred 6 leti. Nemčiji je bilo dosedaj ustrezno glede vseh njenih zahtev. Zato pa je sedaj napočil čas, da tudi Nemčija sama doprinese svoj prispevek k mednarodnemu pomirjenju. Svet se je že navelič stalnega grmenja iz Berlina in pričakuje, da bo slišal enkrat tudi kako blagovest, ki bi tudi Nemčiji sami več koristila, kakor pa stalne pretnje. Tako, kakor je bilo dosedaj, ne more biti več naprej.

V Rimu

RIM, 30. jan. AA. Vsa Italija z nestrpnostjo pričakuje današnji Hitlerjev govor prenašale, nakar bodo prenašale govor prenašale, na kar bodo prenašale še izveček v italijanskini.

Republikanci zopet v ofenzivi

V severni Kataloniji so zbrali nove čete ter začeli hudo napadati Francoce

GERONA, 30. jan. AA. Havas: Na sektorjih Manreza in Solsona so republikanske čete prešle v protiofenzivo. Republikansko letalstvo je bombardiralo koncentracijo sovražnih vojnih ladij.

Katalonsko bojišče, 30. jan. AA. Francov generalni štab poroča, da je odpor republikancev postal zopet močnejši, tako so republikanci v nekaterih krajih že prešli v protinapad. Težke borbe se vodijo v pokrajini severno od Granuerisa, kjer na nacionalistični strani v širini 20 km napadajo marokanske čete.

MADRID, 30. jan. AA. Vsa društva in ustanove so dale na razpolago vladi vse svoje sile. Združenje vojnih invalidov s posebno vnemo sodeluje pri mobilizaciji vseh nacionalnih sil. Zveza delavcev je objavila proglas, v katerem poziva prebivalstvo, naj sodeluje pri poljskih delih po navodilih poljedelskega ministrstva.

Vedno več beguncev

LA TOUR DE CAROL, 30. jan. AA. Poštni Havasov dopisnik poroča: Španski begunci prihajajo v velikih trumah. Sa-

mo večeraj je prišlo čez pet tisoč žen in otrok, ki so jih poslali v Montpellier in druga francoska mesta. Iz Fulgierse so spravili večeraj 695 otrok v francoska mesta. Vsi ti otroci so bili iz Barcelone. Sredi ob 17. je poskušala skupina 132 beguncev tajno prestopiti francosko mejo. Policija je vse te begunce aretirala ter internirala na meji. V Burg Madamu se stiska gromna množica ljudi na mostu ob francosko-španski meji. Pomoči so francoske oblasti dovolile vsem ženam, otrokom in starcem prestop na francosko mejo. Cerbere, 30. jan. AA. Havas. Predor med Port Bouom in Cerbero, v katerem je bilo večeraj polno beguncev, je danes zopet prost za promet. Večeraj so odpeljali v Francijo begunce s tremi vlaki po 1200 oseb. Zadnje tri dni je prišlo v tem odesku preko meje čez 10.000 beguncev, posebno žen in otrok.

Portvendre, 30. jan. AA. V toku večerajšnjega dneva je prišlo v tukajšnjo luko 33 ladij s preko tisoč španskimi begunci.

Perpignan, 30. jan. AA. Havas. Sredi je prispel preko meje vlak s 500 španskimi begunci, večinoma žen in otrok ter 30 ranjenih vojakov. Danes dopoldne bodo vse begunce spravili v južno Francijo, kjer so že pripravljena zavetišča.

Anglija se mrzlično pripravlja

Važni ukrepi za pospešitev angleške oborožitve

London, 30. jan. e. V Angliji so bili izdani razni vojaški ukrepi, ki imajo predvsem obrambni značaj. Med drugim je bila izdana naredba glede ustanovitve rezervne mornarice. Po tej uredbi mora biti osebe trgovske mornarice v pripravljenosti, da na prvi poziv prestopi v vojno službo. Ustanovljena je bila tudi nova direkcija za mobilizacijo, pri kateri bodo koncentrirani vsi mobilizacijski ukrepi v rokah ene osebe, ki bo gotovo imela izredna pooblastila za primer mobilizacije. Na to mesto je bil imenovan general Weyning. Poleg tega je bila izdana naredba, da morajo dati vsi vojni piloti, dopust, da se morejo na acro-

dromnih nadalje izpopolnjevati za letalsko službo. Za novega ministra za koordinacijo oboroževanja je bil imenovan lord Chatfield, ki je bil prej šef jermen minister za mornarico. Znan je kot energičen človek in pričakujejo, da bo pospešil oborožitev in vojaške priprave v taki meri, da bo Anglija v najkrajšem času pripravljena na vse možnosti. Ti ukrepi Anglije so v prvi vrsti obrambnega značaja. Ministrski predsednik Chamberlain je v svojem sobotnem govoru v Birminghamu naglašal, da je popustljivost demokratičnih držav postavljena gotova meja, prečo katere ne morejo iti. Zato pa morajo kar najbolje izpopolniti svoje vojaške priprav-

ljenost, da bodo mogle v danem primeru uspešno nastopiti v obrambo demokracije in svobode. Anglija ne misli uvesti vojaške obveznosti, vendar pa bo organizirala tako armado prostovoljcev, da bo kos vsem napadom.

Pariz, 30. januarja. AA. Havas: Francoski listi z zadovoljstvom pišejo o ojačenju angleške oborožitve. »Petit Parisien« piše, da bo angleška oborožitev dala raznišljati vsem onim, ki bi radi povzročili katastrofo. Angleška mornarica bo postala tako moč-

na, da jo bodo morali vsi spoštovati ter z njo resno računati. Mir je še vedno mogoče ohraniti na osnovi francosko-angleškega prijateljstva. »Figaro« prinaša dopis iz Londona, v katerem komentira pisanje »Daily Telegrapha«, ki pravi, da je v toku zadnjega leta Anglija zgradila štirikrat več letal, kakor prejšnja leta. Mesečno se zgradi v Angliji 400 letal ter izgleda, da bo Anglija v tem pogledu v kratkem dosegla in prekosila Nemčijo.

Po potresu izbruh ognjenikov

Ze davno ugasli vulkani so začeli znova delovati in ogrožajo cela mesta

Santiago de Chile, 30. jan. e. Po uradnih ugotovitvah je potresna katastrofa v Chile zahtevala 50.000 smrtnih žrtv, ranjenih pa je bilo 100.000 ljudi. V Chillanu in Concepcionu se vedno rušijo ostanke razpadlih poslopij. V Chillanu je našlo smrt 9.000, v Concepcionu pa 20.000 ljudi. Plončaste čete potlajajo ruševine z bencinom in jih zalivajo, da bi na ta način preprečili nevarnost širjenja epidemij. Pomožna akcija je v polnem razvoju. Z vseh strani prihajajo živila in zdravila za prebivalstvo. Prav tako pošiljajo živila in denar tudi iz

Brazilije in Argentine. Vulkan La Ima v pokrajini Bio Bio, ki jo je potres tudi hudo prizadel, je spet začel bruhati in plazovi žareče lave, ki teče po njegovih pobočjih, nevarno ogrožajo mesto Angul. Izgleda, da bo Angul sedaj popolnoma uničen, ker se tok lave že razliva po mestu.

Po zadnjih cenitvah znaša škoda po potresu 1 milijardo in 500 milijonov pezet. Ugotovljeno je, da so kraji Florida, Hvalki in Tomp popolnoma porušeni. V provinci Moili je bilo 500 mrtvih, mnogo pa ranjenih.

Energična akcija rumunske vlade

proti teroristom Železne garde

Vsi atentatorji in njihovi pomočniki bodo obsojeni od vojaškega sodišča na smrt

Bukarešta, 30. jan. e. Teroristična dejanja in odkritje nameranih atentatov in streljav v zadnjem času so v vsej rumunski javnosti vzbudili val ogorčenja, na drugi strani pa oblasti pršili, da izdajo najstrožje ukrepe v zaščito avtoritete države. Javnost je sicer mišljenja, da pri zadnjih odkritjih ne gre za delo široko razporene organizacije, temveč le za skupino malo ljudi, ki nima nobene moralne in politične zaslombe med narodom. Zda so znane še nekatere podrobnosti o aretaciji teh teroristov. Ko je policija aretirala nekega inženjerja, ki je sam skonstruiral posebne metalce ognja, je neki profesor, njegov prijatelj, začel streljati na varnostne organe, hotel rešiti aretirane inženjerja. Oba so razorožili in aretirali. Ta teden se prične proces proti atentatorjem iz Kluz. Vojno sodišče je že sestavljeno. Obrazi so videli, da je bila teroristična organizacija precej razporena; teroristi so bili organizirani v trojke. Vsaka skupaj bo ob-

toženih 58 oseb. Vsi, ki so sodelovali pri atentatih v Kluzu in Temišvaru, bodo obsojeni na smrt.

Poljska se hoče iznebiti Židov

Varšava, 29. jan. AA. Pat: »Ilustrovani Kurier Codzienny« izve, da merodajni poljski krogi pretresajo zdaj vprašanje organizacije židovske emigracije Poljske. Na osnovi izdelanega načrta bi se organiziralo izseljevanje poljskih Židov v množicah in to ne samo revnejših, temveč tudi gospodarsko močnih slojev. Predlog bi bil izdelan tako, da gospodarsko krepkejši poljski Židi podprejo izseljevanje revnejših rojakov.

Politični obzornik

Ali so Bolgari Turanci ali Slovani?

Zivimo v časih, ko se mnogo razpravlja v evropski javnosti o rasni pripadnosti posameznih narodov. Rasne probleme so v novem času začeli zlasti v Nemčiji. Po nemškem vzorcu so jeli rasna vprašanja razmotrivati tudi drugod. Ponekod so ta vprašanja proučevali s čisto znanstvenega stališča, ponekod pa so bili pri teh raziskavanjih v prvi vrsti merodajni politični motivi. V naši sosesčini na Hrvaškem — na primer — so nastopili »učenjaki«, ki so z vso resnostjo dokazovali, da so Hrvati potomci germanskih Gotov in da torej prav za prav niso Slovani. Taki »učenjaki« pa so osrečili tudi Bolgare. Najprvo je med svetovno vojno, ko so se Bolgari borili na strani Avstrije, Nemčije in Turčije, Takrat so ti »znanstveniki« učili, da Bolgari niso Slovani, marveč Mongoli — bratje Madžarov, ki so tudi mongolskega rodu. Ta nauk je sedaj znova pogled profesor Kantardžiev dokazujoč, da polje po žilah bolgarskega naroda skoraj izključno kri turanskih zavojateljev, ki so v 7. stoletju podjarmili v sedanji Bolgariji živeče slovansko prebivalstvo. Proti tej teoriji je že lani z vso odločnostjo nastopil vseučiliški profesor dr. Metod Popov, ki je, posluščujoč se svojih bioloških raziskavanj, dokazal, da so Bolgari čisto slovanske krvi z natavnost malenkostnimi tujimi primesmi, kar pa je brez pomena, ker absolutno čistokrvnih narodov v Evropi sploh ni. Sedaj je prof. dr. Popov objavil o tem vprašanju znanstveno razpravo v stuttgartski smotri »Zeitschrift für Rassenkunde und die gesamte Forschung am Menschen«. V tej svoji razpravi »O rasni sestavi bolgarskega naroda« piše dr. Popov: »V 7. stoletju je prodrl preko doline Donave turansko plemo Bolgarov v današnjo Dobrudžo in vzhodno Bolgarijo in osnovalo leta 679. bolgarsko državo. Iz vseh zgodovinskih ugotovitev in iz antropoloških raziskovanj je razvidno, da je bilo to bolgarsko zavojalsko plemo maloštevilno. Znanstveniki ga cenijo na 20 do 30.000 duš. To turansko plemo je popolnoma zginito v veliki slovanski gneti in je zapustilo le neznatne sledove, ki se antropološko jedva še dajo ugotoviti v glavnem okrog starih bolgarskih prestolnic Pliska, Preslav in Trnovo in v nekaterih utrjenih strateških seliščih. Številčno omejeno turansko naseljevo dokazuje tudi okolnost, da ni ostalo skoraj nobenih sledov jezika teh turanskih Prabolgarov v današnji slovanski bolgarsčini z izjemo samo nekaterih redkih besed. Bolgare je torej treba prištevati po njih narodnosti in rasni sestavi med slovanske narode... To svojo ugotovitev je dr. Popov podprl s številnimi biološkimi in antropološkimi podatki in dognanji. Ali bodo sedaj prenehali nadaljnji poskusi neresnih laži-znanstvenikov Bolgare prekrjiti iz Slovanov v Mongole in Turance?

Latinica in cirilica

Pred skoraj sto leti — 1842. — je v Zagrebu izdal Dragotin Rakovac knjižico »Mali katekizem za velike ljudi«. V tem katekizmu je med drugim napisal: »Cirilica in latinica sta bili do sedaj kitajski zid, ki je ločil brate enega jezika. Latinski črk se poslužujejo stran našega naroda je do sedaj bila mnenja, da se pod oglatno cirilsko azbukno skriva bogve kak tuji jezik. Cirilski črk se poslužujejo stran našega naroda pa je mislila, da bi bil velik greh, ako bi katerokoli knjigo v materinem jeziku čitala ali pisala z latinskimi črkami. Mi smatramo prav tako latinske kakor cirilske črke za svoje, ker se narod obeh poslužuje. Za izvirne pa ne smatramo ne latinice, ne cirilice. Cirilica je po izvoru grška in je črke sv. Ciril prikriljal za slovanske jezike. Takisto pa so tudi latinske črke prikrile za slovanske jezike. No, pa tudi različne črke v novejši dobi niso več zapreke za duševno zedinjenje južnih Slovanov po jeziku in kulturi, saj so se nam že vendar odprle oči in smo videli, da sta latinica in cirilica slovansko pismo, ker se ene in druge poslužujejo Slovani, in da je dolžnost vsakega količnik izobraženega Slovana, ki noče ostati enostransko in na pol olikan, da je večje i latinice i cirilice.« — Take nauke je dajal Slovencem, Hrvatom in Srbom Dragotin Rakovac, skromen, a navdušen hrvatski patriot pred — 100 leti! A na žalost moramo še danes ponavljati nauke iz njegovega katekizma!

Borzna poročila.

Curib, 30. januarja. Beograd 10. Paris 11.705, London 20.725, New York 443, Bruselj 74.825, Milan 23.30, Amsterdam 237.60, Berlin 177.85, Praga 15.15, Varšava 83.75, Bukarešta 3.40.

Širite

»Slovenski Narod«!

